

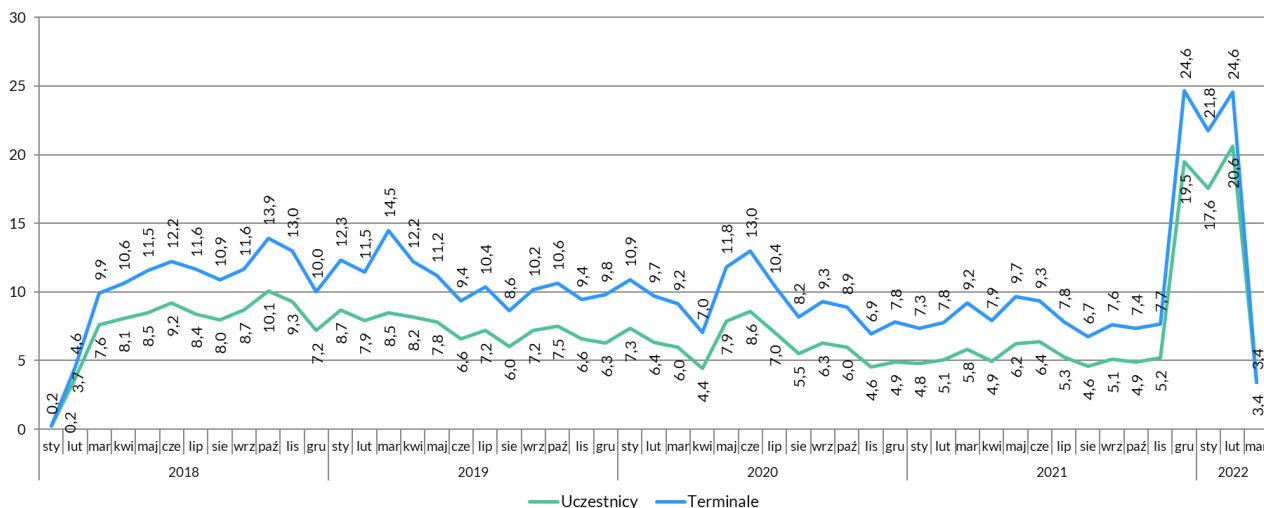
Mapa Polski Bezgotówkowej – I. kwartał 2022 r.

Mocny początek roku

Kluczowe pytanie stawiane w kontekście rozwoju sieci akceptacji kart w Polsce przed końcem pierwszego kwartału 2022 r., wynikało z bardzo dynamicznej końcówki poprzedniego roku i dotyczyło liczby nowych użytkowników w Programie Polska Bezgotówkowa (Rys. 1.). Główną przyczyną skokowego wzrostu zainteresowania Programem w grudniu 2021 r. była zmiana regulacji prawnych, wprowadzona w ramach programu rządowego „Polski Ład”, które nakładają na przedsiębiorców obowiązek zapewnienia akceptacji płatności bezgotówkowych. Obowiązek ten powinien zostać zrealizowany przez przedsiębiorców od stycznia 2022 r. W pierwszym kwartale 2022 r. trend napływu przedsiębiorców do Programu Polska Bezgotówkowa utrzymał się początkowo na poziomie z grudnia 2021 r. Przez dwa pierwsze miesiące tego kwartału liczba nowych uczestników przekroczyła 38 tysięcy (Rys 1). Kontynuacja szybkiego tempa rekrutacji nowych uczestników Programu w styczniu i lutym, czyli już po terminie obowiązku akceptacji płatności bezgotówkowych, mogła wynikać z szeregu skomplikowanych zmian zaistniałych w działalności

przedsiębiorców w związku z reformą „Polskiego Ładu”. Zapewne obowiązek akceptacji płatności bezgotówkowych nie był dla wielu firm najważniejszym wyzwaniem, na jakim skupiły się w pierwszej kolejności. Dodatkowo przepisy nie definiowały sankcji za niedopełnienie ww. obowiązku i można było spodziewać się przeniesienia zapotrzebowania na terminale na kolejne miesiące, po upływającym terminie. Można również przypuszczać, że kampania informacyjna w naturalny sposób działała z pewnym opóźnieniem.

Z kolei w marcu 2022 r. warto zwrócić uwagę na radykalny spadek liczby nowych uczestników i jednocześnie zrównanie się liczby nowych uczestników i nowych terminali w Programie. Wynika to zapewne ze zmian zasad promocji w ramach Polski Bezgotówkowej, wprowadzonych od 1 marca. Okres dofinansowania terminali został skrócony do 5 miesięcy, a maksymalna liczba objętych nim terminali została obniżona z dotychczasowych 3 terminali na przedsiębiorcę, do 1 terminala (z pewnymi wyjątkami branżowymi).

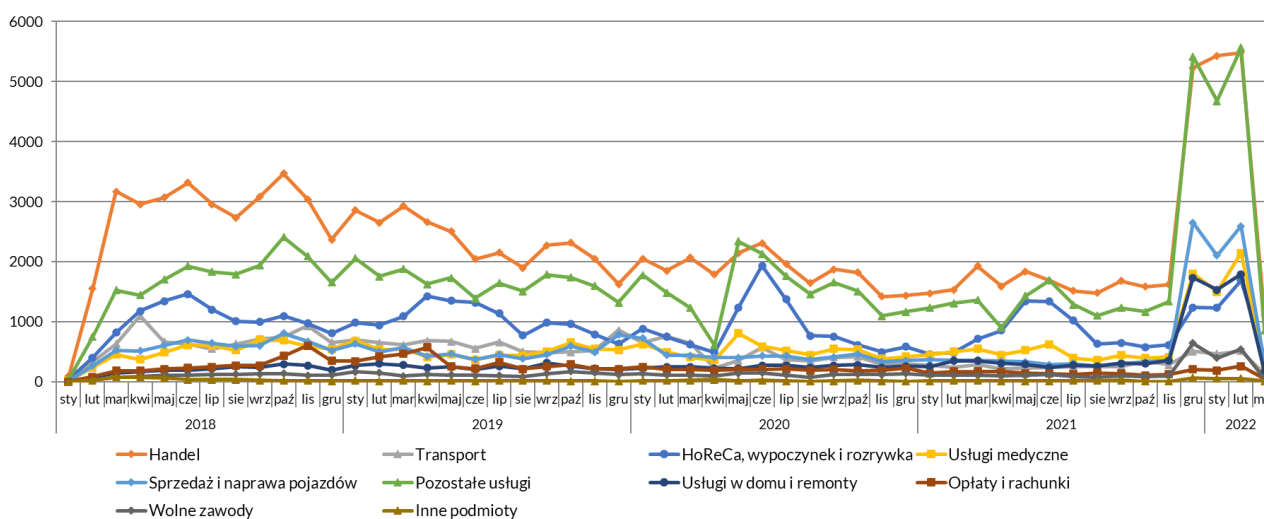

Rysunek 1. Liczba nowych uczestników i terminali w danym miesiącu w Programie Polska Bezgotówkowa (w tys.)

Dynamika branżowa

Analizując trend dynamicznego wzrostu liczby nowych uczestników Programu, warto zwrócić uwagę na zróżnicowanie branżowe (Rys. 2.). Pierwszym charakterystycznym trendem jest zrównanie się liczby nowych użytkowników z branży *Handel* oraz *Pozostałe usługi*. Te dwie branże od początku Programu są liderami wśród nowych uczestników, przy czym *Handel* zawsze posiadał niewielką przewagę nad szeroko rozumianymi usługami. W czasie "piku rekrutacji" trwającego od grudnia 2021 r. do lutego 2022 r., szeroka branża *Pozostałe usługi*, zrównała się jednak z branżą *Handel*. Może to oznaczać, że regulacyjne wymuszenie posiadania terminala w większym stopniu zniwelowało lukę w usługach, niż w handlu, ponieważ sektor

handlowy był już wcześniej bardziej "nasycony" pod względem uterminalowania. Kolejnym interesującym trendem jest wyłonienie się, w okresie od grudnia 2021 r. do lutego 2022 r., branży *Sprzedaż i naprawa pojazdów*, jako trzeciej najpopularniejszej wśród nowych uczestników Programu (Rys. 2.). Wcześniej, niemal w każdym kwartale, na trzecim miejscu znajdowała się branża *HoReCa*. Tymczasem w "piku rekrutacji" branża ta spadła na 6. miejsce pod względem liczby nowych uczestników w Programie. Widzimy zatem, że wśród warsztatów samochodowych występowała do końca 2021 r. jeszcze duża luka w zakresie akceptacji kart, a jednocześnie motywacja do wprowadzenia zmian wymaganych przez regulacje prawne była szczególnie duża.

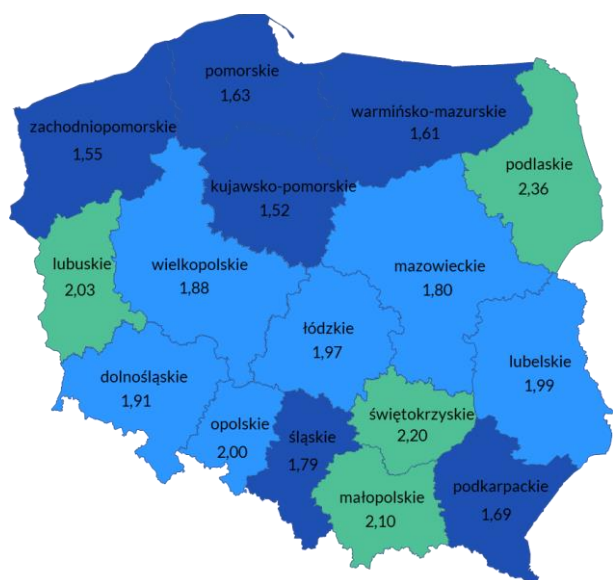

Rysunek 2. Liczba nowych uczestników w danym miesiącu w Programie Polska Bezgotówkowa, wg branż (w tys.)

Województwo podlaskie liderem przyspieszonej terminalizacji

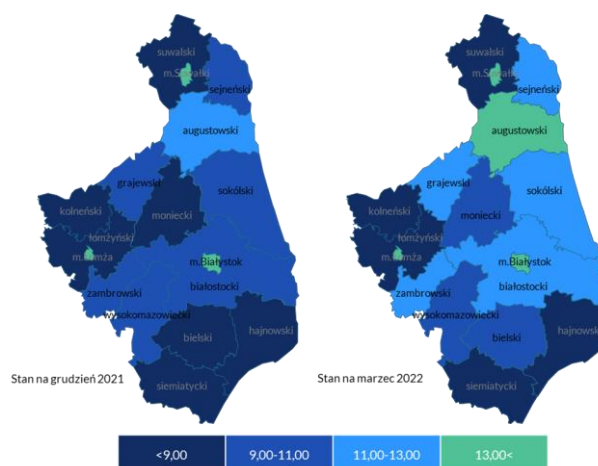
Również w wymiarze geograficznym można wskazać na różnice w dynamice włączania się nowych uczestników do Programu Polska Bezgotówkowa. Dobrym wskaźnikiem porównawczym jest liczba nowych terminali przypadająca na tysiąc mieszkańców. W okresie „piku rekrutacji” ten wskaźnik był najwyższy w województwie podlaskim (Rys. 3.).

Rysunek 3. Przyrost liczby nowych terminali w Programie w okresie 12.2021-02.2022 r. (wskaźnik na 1000 mieszkańców, wg województw)

Na kolejnym rysunku zostało przedstawione nasycenie terminalami w przeliczeniu na 1000 mieszkańców według powiatów w województwie podlaskim. Dobry wynik tego województwa był

skutkiem wzrostu poziomu uterminalowienia w większości powiatów tego regionu (Rys. 4.). W dużych miastach, takich jak Suwałki (18,39) czy Białystok (18,08), już w 2021 r. występowało wysokie nasycenie terminalami z Programu, natomiast w pozostałych powiatach było ono wyraźnie niższe. Po pierwszym kwartale 2022 r., w kilku peryferyjnych powiatach zaobserwowano znaczącą, pozytywną zmianę (Rys. 4). Na przykład powiat augustowski znalazł się w tej samej kategorii pod względem skumulowanej liczby terminali na 1000 mieszkańców, co miasta na prawach powiatu: Białystok, Łomża i Suwałki.

Rysunek 4. Liczba terminali w Programie przypadająca na 1000 mieszkańców – woj. podlaskie (liczba terminali skumulowana od początku Programu)

NOTA METODOLOGICZNA:

Mapa Polski Bezgotówkowej jest portalem statystycznym dostarczanym przez firmę POLASIK Research na rzecz partnerów Programu Polska Bezgotówkowa.

Źródło grafik: POLASIK Research na podstawie danych Fundacji Polska Bezgotówkowa oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

POLASIK Research jest firmą badawczą i doradcą, działającą od 2008 roku i specjalizującą się w obszarze badań systemu płatniczego, innowacji płatniczych i PayTech. Misją firmy jest kreowanie wiedzy i jej efektywne dostarczanie uczestnikom rynku usług płatniczych. Więcej informacji: <http://polasik-research.pl/>

Autor raportu: Andrzej Meler, Michał Polasik
Opracowanie graficzne: Mariola Makowska